

Coalitie Circulaire Accounting duikt in casus 'Weg-as-a-Service': een tussenrapport

Een duurzame toekomst betekent bewuster omgaan met materialen, verlengen van levensduur, reductie van CO₂-uitstoot en uiteindelijk een systeemverandering naar een circulaire economie. Een systeem waarbij de service centraal staat zal samenwerking triggeren waarbij goed beheer van grondstoffen loont in de vorm van hogere restwaarde. De Circulaire Weg van Dura Vermeer is binnen de infrastructuur een van de eerste toepassingen van 'Product-as-a-Service', waarin beschikbaarheid van de weg en waardebehoud van grondstoffen wordt gecombineerd. De verantwoordelijkheid hiervoor komt bij de partij die de weg aanlegt, beheert en oogst, waardoor een lange termijnvisie en duurzaamheid gewaarborgd worden. De *Coalitie Circulaire Accounting* keek naar de verslaglegging van de Weg-as-a-Service.

Sturen op duurzaamheid met de circulaire weg

Zowel de provincie Overijssel (opdrachtgever) als Dura Vermeer (aannemer) realiseren zich dat er voor de transitie naar een circulaire economie naast technische innovaties tevens financiële en juridische afspraken nodig zullen zijn. De circulaire weg is een pilot project wat hieraan zal bijdragen: dit is een constructie waarbij de opdrachtgever juridisch eigenaar is van de weg terwijl de aannemer (Dura Vermeer) economisch eigenaar blijft van de grondstoffen van de aangelegde weg en het gebruik van de weg als een service aanbiedt. Beide partijen gaan een contractuele verplichting aan voor de gebruikperiode van de weg. Er staat een periodieke vergoeding van de opdrachtgever tegenover de service van de aannemer die is gebaseerd op functionele eisen van de weg, zoals veiligheid en beschikbaarheid. De aannemer draagt zelf de lasten van het onderhoud van de weg. Doordat de aannemer aan het einde van de contractduur de restwaarde ontvangt, zal hij een prikkel voelen om het onderhoud en het (her)gebruik van de grondstoffen te optimaliseren. Deze stimulans zorgt ervoor dat hij vanuit zijn kennis en expertise de weg zo goed mogelijk zal onderhouden en leidt uiteindelijk tot een hogere restwaarde.

Kansen en uitdagingen van de weg-as-a-service pilot

Dura Vermeer is bezig om een partnerprogramma op te zetten rond de pilot Weg-as-a-Service. Organisaties die meedoen worden betrokken om samen met Dura Vermeer te leren van de pilot. Hierbij is het belangrijk om duidelijk te formuleren wat de pilot precies gaat inhouden en te kijken op welke punten de het As-a-service model verschilt van een lease- of een DBFM-contract (Design, Build, Finance & Maintain). Ook moet gekeken worden naar de duur van de pilot en de contracttermijn, want een contract waarin gestuurd wordt op overdracht van de grondstoffen bij beëindiging van het contract heeft geen optimale prikkel voor circulariteit. Het sturen op de totale kosten van gebruik (Total Cost of Ownership benadering) kan een prikkel geven om wegen te maken die langer meegaan, makkelijker te repareren zijn en uiteindelijk de grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken. Bij een positieve uitkomst van de pilot zou naast de toepasbaarheid van de circulaire weg op nieuwe wegen ook kunnen worden gekeken naar bestaande wegen. Een mooie kans aangezien er 400 miljoen ton asfalt in Nederland ligt.

Financial reporting in de circulaire economie

De Coalitie Circulaire Accounting nam de casus onder de loep om mogelijke uitdagingen rond verslaglegging aan het licht te brengen. Een eerste uitdaging hierbij bleek om de waarde van de bestaande weg inzichtelijk te maken en het waardeverloop over tijd inzichtelijk te maken. In een circulaire economie gaan we uit van sluitende materiaal cycli en toegepast op asfalt kun je stellen dat een oude weg (mits netjes geoogst) ongeveer dezelfde materiaalwaarde heeft als bij aanleg. Betekent dit dan dat we enkel op de manuren afschrijven? Een tweede punt van aandacht was de onduidelijkheid die nog bestaat over de contractuele constructie. Hoewel er van een 'service' wordt gesproken leest het contract als een DBFM-contract en kan opgevat worden als een koop op afbetaling. Dit zou betekenen dat de weg -accounting technisch gezien- niet op de balans van Dura Vermeer blijft staan, maar op de balans van de provincie terecht komt. Als we er vanuit gaan dat het wel degelijk de bedoeling is dat Dura Vermeer (economisch) eigenaar van de weg blijft ontstaat er een balansverlenging waardoor de financiële ratio's gaan knellen. Vanuit bancaire perspectief is dit voor project finance (non-recourse, focus op kasstromen) een minder groot probleem dan voor corporate finance (focus op assets). Momenteel wordt er binnen de CCA gewerkt aan een white paper met de belangrijkste lessen en adviezen die uit de casus naar voren kwamen, wat in de week van 6 januari 2020 zal worden gelanceerd.

Deze coalitie is een samenwerking tussen: Circle Economy, NBA, Dura Vermeer, ABN AMRO, Rabobank, KPMG, Provincie Overijssel en wetenschappers verbonden aan Erasmus Universiteit, Open Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Nyenrode Business Universiteit en Avans Hogeschool. Mede gefinancierd door: Nederland Circulair!

Meer informatie of meedoen?

Als u geïnteresseerd bent om deel te nemen aan de Coalitie Circulaire Accounting, of meer wilt weten, aarzel dan niet om contact op te nemen met Aglaia Fischer: aglaia@circle-economy.com.